

NEW YORK TIMES BESTSELLER

#GIRLBOSS

Egy sikeres nő története

GirlPower kiáltvány!
A te világod.

fine
selection

Sophia Amoruso

Sophia Amoruso
#GIRLBOSS
Egy sikeres nő története

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2020

THE ONLY
THING I
SMOKE
IS MY

Az egyetlen drogom a verseny.

#GIRLBOSS – IDŐVONAL

*„Rossz vagyok, és ez jó.
Sosem leszek jó, és ez nem rossz.
Nem lennék senki más.”
– Rontó Ralph*

- 1984:** Megszületek San Diegóban nagypénteken, ami akkor épp április 20. Mielőtt arra gondolnál, hogy ez valamiféle előjel, hadd közöljem veled, hiába születtem a marihuána világnapján, az egyetlen drogom a verseny.
- 1989:** Kakát kenek a falra az oviban, talán ez az első művészi önki-fejezési akcióm.
- 1993:** Negyedikben a tanítónő azt gondolja, valami gond lehet velem. A lista hosszú: a figyelemzavartól a Tourette-szindrómáig terjed.
- 1994:** Apám elvisz a Wal-Martba, ahol megkérdezem az eladótól, tartanak-e szellentős *Fecsegő tipegők* figurát. Ebből is látszik, hogy nagy szókingsem és némiképp sajátos humorom volt.
- 1997:** Beleszeretek az első vintage ruhába: egy mély narancssárga diszkós nadrágba. Titokban áteszem a végében a görkoripályán.
- 1999:** Az első munkám, a Subwayben. Megszállott leszek a bacon-saláta-paradicsom szendviccsel.
- 2000:** Utálom a középiskolát, egy pszichológus figyelemzavart és depressziót állapít meg nálam. Megpróbálom a fehér tablettát. Megpróbálom a kék tablettát. Úgy döntök, hogy ha a gimi ezzel jár, akkor inkább kihagynám. Leállok a gyógyszerekkel, magántanuló leszek.
- 2001:** Elválnak a szüleim. Elfogadom, és megragadom a lehetőséget, hogy különköltözzek. Sacramento belvárosában találok egy lakást, egy rakás zenész sráccal lakom együtt. A szobám a lépcső alatti szekrény, hatvan dollár a havi lakbér.
- 2002:** Stoppal bejárom a nyugati partot, végül az óceán mellett kötök ki, északnyugaton. Leginkább guberálásból (ne mondj

semmit az ingyenbagelre, amíg nem próbáltad) és kisebb lopásokból élek.

2002: Eladom az első cuccot online. Egy lopott könyvet.

2003: Elkapnak bolti lopásért. Leállok.

2005: Otthagynom a portlandi pasimat, és San Franciscóba költözök, ahol kirúgnak egy menő cipőboltból.

2006: Sérvem lesz, így állást kell szereznem, hogy legyen egészségbiztosításom. Végül egy művészeti iskola portáján kötök ki, a belépők igazolványait kell ellenőriznem. Rengeteg időm van ezalatt, úgyhogy az interneten lógok, és megnyitom a Nasty Gal Vintage névre hallgató eBay-boltot.

2014: Egy százmillió dollár feletti forgalmú cég elnöke vagyok, majd ötezer négyzetméteres az irodánk Los Angelesben, logisztikai központot nyitottunk Kentuckyban, háromszázötven alkalmazottunk van.

(És képzeld ide a csikorogva fékezés hangját!)

Persze most kihagyok ezt-azt, de ha mindent elmondanék a bevezetésben, akkor nem kellene elolvasni a könyv többi részét, márpedig azt akarom, hogy olvasd el. De ez akkor is igaz: nagyjából nyolc év alatt a lerobbant, anarchista, freegan¹ szabadságharcos a teljes rendszert legyőzve milliomos üzletasszony lett, aki ma már ugyanolyan otthonosan mozog a tanácstermekben, mint az öltözőkben. Sosem

¹ A kifejezés az angol *free* (szabad) és a *vegan* szavak összevonásából keletkezett. Freegan lehet például az, aki újrahasznosítja, megmenti az elpazarolt élelmiszereket – akár a kukából is. A szót gyakran használják olyan vegánokra, akik kerülnek az állati termékeket, kivéve, ha azok ingyen vannak. (A szerk.)

akartam példaképpé válni, de a történet bizonyos részeit, meg amiket tanultam belőle, meg akarom osztani.

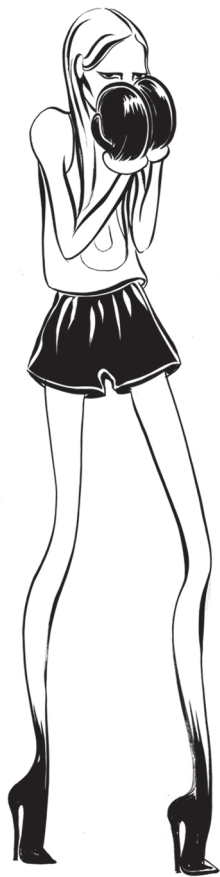
Ugyanúgy, ahogy az elmúlt hét évben, az emberek bele tudták képzelni magukat a Nasty Gal oldalon árult ruhákba, szeretném, ha a #GIRLBOSS-szal meg el tudnátok képzelni magatokat egy csodás életben, ahol azt csináljátok, amit akartok. Ebből a könyvből megtanulhatjátok, hogyan okuljatok a saját hibáitokból, és másokéiból is, például az enyémekből. Megtanítja, mikor kell kiszállni, és mikor kell még többet kérni. Megtanítja, hogy kérdezni kell, hogy ne higgy el semmit bemondásra, tudd, mikor kövesd a szabályokat, és mikor írd át őket. Segíteni fog abban, hogy felismerd a gyenge pontjaidat, és kijátszd az erősségeidet. Megmutatja, hogy az élethez kell némi humorérzék. Például én azért kezdtem bele egy online vállalkozásba, hogy otthonról dolgozhassak... egyedül. Most egyetlen munkanap alatt több emberrel beszélek, mint régebben egy hónap alatt. De nem panaszkodom.

Ez a könyv nem tanítja meg, hogyan legyél gazdag, hogyan törj be a divatvilágba, vagy hogy indítsd be a vállalkozásod. Nem feminista kiáltvány, és nem memoár. Nem akarok túl sokat dagonyázni abban, amit már megcsináltam, mert még mindig olyan sok a tenni-való. És ebből a könyvből nem fogod megtudni, mit vegyél fel reggel. Az is meglesz – de csak ha szólsz az összes barátodnak, hogy vegyék meg most ezt.

Amíg ezt a könyvet olvasod, szeretném, ha emlékeznél három dologra, ezek az én tanácsaim: Ne nőj fel! Ne legyél unalmas! Ne hagyd, hogy ledaráljanak! Rendben? Szuper. Akkor így.

#GIRLBOSS mindörökké!

A #GIRLBOSS
KNOWS WHEN
TO THROW
PUNCHES AND
WHEN TO ROLL
WITH THEM

A #GIRLBOSS tudja, mikor üssön, és mikor állja az ütést.

1.

#GIRLBOSS AKARSZ LENNI?

„Az élet rövid. Ne legyél lusta!”

– Én

#GIRLBOSS akarsz lenni? Akkor kezdetnek két dolgot mondok el neked. Egy: remek! Már meg is tetted az első lépést a fantasztikus élet felé ezzel, hogy egyszerűen ezt akarod. Kettő: ez volt az egyetlen könnyű lépés. Mert az a helyzet, hogy #GIRLBOSS-nak lenni nem könnyű. Sokat és keményen kell dolgozni, hogy eljuss ide, és ha sikerült, akkor még többet, hogy itt is maradj. De kit ijeszt meg a kemény munka? Engem egész biztosan nem, és biztos vagyok benne, hogy téged sem. Vagy ha igen, akkor majd ez a könyv megváltoztatja a véleményed, és az utolsó fejezet végén már sikoltozni fogsz, hogy „Hol van munka? Munkát akarok, dolgozni akarok, most!”.

A #GIRLBOSS olyasvalaki, aki kézben tartja a saját életét. Megszerzi, amit akar, mert megdolgozik érte. A #GIRLBOSS irányít és vállalja a felelősséget. Harcos: tudja, mikor üssön, és mikor állja az ütést. Van, hogy megszegi a szabályokat, van, hogy követi őket, de mindig a saját feltételei szerint. Tudja, merre megy, de muszáj útközben szórakozni is. Többre becsüli az őszinteséget, mint a tökéletességet. Kérdéseket tesz fel. Komolyan veszi az életét, de saját magát nem túlzottan. Meghódítja a világot, és megváltoztatja. Rohadt kis dög.

Miért hallgass rám?

„A nők természetüknél fogva anarchisták és forradalmárok.”

– Kim Gordon –

Ha volna rá szabály, hogy legyen valakiből #GIRLBOSS – nyilván nincs –, akkor az lenne az egyik, hogy kérdőjelezz meg mindent, még engem is. Most már kezdünk helyre kerülni.

A Nasty Gal alapítója, elnöke és kreatív igazgatója vagyok. Hét rövid év alatt felépítettem a vállalatot, mindezt még harmincéves korom előtt. Nem jöttem gazdag családból, nem jártam elit iskolába, nem volt egyetlen felnőtt sem, aki megmondta volna útközben, mit csináljak. Én magam jöttem rá. A Nasty Galról sokat írtak, de gyakran úgy mutatták be, mint valami tündérmesét. Eszes üdvöske és Hamupipőke? Pipa. Elbűvölő, fiatal herceg? Ha úgy vesszük, Danny Rimer az Index Venturestől a befektetőm, úgyhogy pipa. Rengeteg cipő? Pipa. Ez nem is zavar – a sajtó hasznos –, de nem szívesen erősíteném azt a vonalat, hogy mindez egy szempillantás alatt és csak úgy megtörtént velem.

Ne értsd félre: azonnal elismerem, hogy nagyon sok szempontból szerencsés voltam, de akkor is hangsúlyoznom kell, hogy semmi sem volt véletlen. Évekig voltak koszosak a körmeim, mert használt cuccok között turkáltam, lett pár fájdalmas égési sérülésem a gőzölőtől, és jó pár kabátzsebekből előrángatott zsepibe került ez nekem.

Nem olyan rég azt mondta nekem valaki, hogy kötelességem a lehető legjobban felfuttatni a Nasty Galt, amennyire csak tudom, mert példakép lettem, olyan lányok példaképe, akik kezdeni akarnak valami menőt az életükkel. Még mindig nem tudom, mit gondolok erről, mert életem legnagyobb részében nem is hittem a példaképekben. Nem szeretném, ha piedesztálra emelnének. Amúgy is, túl figyelemzavaros vagyok, hogy ott maradjak: inkább kavarnék egy kis zúrt, és emlékezeteset alkotnék, amíg itt vagyok. Nem akarom, hogy felnézz, #GIRLBOSS, mert ha felfelé nézel, az lehúzhat. Azt az energiát, amivel egy másik ember életével foglalkozol, jobb, ha inkább a saját munkádra fordítod. Legyél a saját példaképed!

Azért mondom el a történetem, hogy tudd: az egyenes, keskeny út nem az egyetlen, ami sikerre vezet. Ahogy látni fogod majd a könyvből, nem sok elismerést kaptam, amíg eljutottam ide. Kimaradtam az iskolából, nomád lettem, tolvaj, rémes tanuló és rossz, lusta munkaerő. Gyerekkoromban folyton bajba keveredtem. Hasba ütöttem a legjobb barátnőmet, mikor leejtette a gyurmámat (négyéves voltam), felnyomtak, hogy egy családi összejövetelen hajlakkot gyújtottam meg (bűnösnek vallom magam), rendszeresen én voltam a rossz példa. Tinédzserként a világfájdalmam az egeket verte, és felnőttként leginkább egy fiatal, félgörög Larry Davidre emlékeztettem – magas sarkúban, aki képtelen palástolni a zavarát, az elégedetlenségét, a kétségeit, menthetetlenül önmaga, és gyakran veszélyesen őszinte.

Megpróbálkoztam a szokásos úttal: órabéres munka és felnőttképzés, de sosem ment ez nekem. Olyan sokszor mondták el, hogy a sikerhez vezető út egy sor kipipált rubrikán át vezet, először is le kell diplomázni és állást kell találni, hogy ahogy egyre próbálkoztam ezekkel, és kudarcot vallottam, néha már úgy tűnt, hogy a vesztes csapásra vagyok kárhozthatva. De mindig is gyanítottam, hogy valami más, valami nagyobb vár rám. Valami, ami végül a Nasty Gal lett, de tudjátok, mi a helyzet? Nem találtam rá a Nasty Galre – megcsináltam.

Dobj el mindent, minden szokásod és életed minden olyan részét, ami hátráltat! Tanuld meg megteremteni magadnak a lehetőséget! Tudd, hogy nincs célszalag, hogy a szerencse a mozgásban lévőknak kedvez. Lődd ki magad a különleges életbe, amiről mindig is álmodtál, vagy még nem volt rá időd, hogy megálmodd. És készülj: baromi jól fogsz néha szórakozni közben.

A könyv címe ez: #GIRLBOSS.

Ez valamiféle feminizmust jelent?

Istenem. Azt hiszem, erről beszélnünk kell.

A *#GIRLBOSS* feminista könyv, és a Nasty Gal feminista vállalat abban az értelemben, hogy arra bátorítalak, hogy lányként légy, aki lenni akarsz, és tedd, amit tenni akarsz. De nem fogok beszédet tartani „nőtársaimnak”, és nem hibáztatom a férfiakat a nehézségeimért.

Soha életemben nem gondoltam, hogy le kellene győznöm, hogy lánynak születtem. Anyukám főzött és takarított kiskorában, miközben a fivérei élvezték a gyerekevéket. Anyukám tapasztalatai szerint lánynak lenni egyértelmű hátrány volt. Talán mert a szüleim mindketten teljes állásban dolgoztak, vagy mert nincs testvérem, de sosem éltem át ilyesféle kivételezést. Tudom, hogy nők generációi harcoltak azokért a jogokért, amiket én természetesnek veszek, és a világ más részeiben egy ilyen könyv sosem láthatna napvilágot. Hiszek benne, hogy a női jogok múltját és jövőjét leginkább azzal ismerjük el, ha meg tesszük, amit kell. Nem üldögelek, és beszélgetek arról, milyen rohadt fontosnak tartom, hanem felemelem a seggem, és bebizonyítom.

Az élet szinte minden kérdésére az volt az első válaszom, hogy „nem”. Ahhoz, hogy teljes egészében elfogadjak valamit, először meg kell tagadnom. Hívhatjuk makacsságnak, de én csak így tudom a magamévá tenni a dolgokat – így tudom a saját világomba emelni, ha az ölembe esik, akkor nem. Tizenhét évesen inkább a szőrös láb, és nem a magas sarkú mellett döntöttem, és a testápolási szokásaim eredménye leginkább a „kérges punk” megnevezéssel volt leírható. A Wal-Martban vásárolt férfiruhát hordtam. Ha nagy ritkán egy fickó kinyitotta nekem az ajtót, visszautasítottam, sértőnek éreztem, mondván,

hogy „köszönöm, de ki bírom nyitni az ajtót magamnak”. És legyünk őszinték, ez nem feminizmus, hanem egyszerű bunkóság.

Most már tudom, hogy ha kinyitja nekem valaki az ajtót, és ezt elfogadom, attól nem leszek kevésbé független. És ha sminkelem magam, azzal nem szolgálom ki a női szépség patriarchális eszményét. Hanem azért teszem, mert jól érzem magam tőle. Ez a Nasty Gal lényege: azt akarjuk, hogy magadnak öltözz, és tudjuk, hogy nincs abban semmi sekélyes, ha törödsz a megjelenéseddel. Hidd el nekem, nem kell választanod az okos és a szexi között. Lehetsz mindkettő. Az is vagy.

Talán 2014 már a feminizmus új korszaka, amikor már nem is kell beszélnünk róla? Nem tudom, de szeretnék úgy tenni, mintha ez lenne a helyzet. Nem fogok hazudni – igenis sértő, ha a dicséret úgy kezdődik, hogy „egy nő, diploma nélkül”. De tisztában vagyok vele, hogy ez az előnyöm is egyben: megjelenek egy megbeszélésen, és robbantok csak azzal, ha az utcákon edzett önmagam adom. Én is, mint számtalan másik #GIRLBOSS, akiket bemutatok ebben a könyvben, mint azok a lányok, akik olvassák ezt a könyvet, és azok, akikből #GIRLBOSS lesz – nem nyávgóással csináljuk meg, hanem harccal. Nem fognak csak azért komolyan venni, mert megkérsz valakit, hogy vegyen komolyan. Menj oda és irányíts! Ha ez a férfiak világa is, kit érdekel? Akkor is örülök, hogy lányként születtem bele.

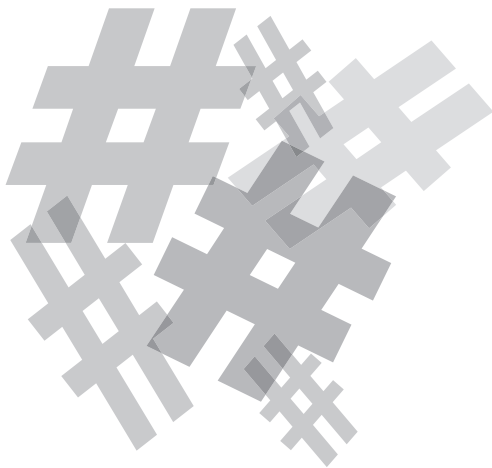
A piros madzag elmélete

Mikor felnőttem, abban hittem, hogy a kapitalizmus csalás, de később rájöttem, hogy inkább valamiféle alkímia. Fogod a kemény

munkát, hozzáadsz némi kreativitást, elszántságot, és a dolgok elkezdnek megtörténni. És ha elkezded megérteni ezt az alkímiát, vagy akár csak felismerni, akkor máshogy fogod látni a világot.

Akárhogy is, azt hiszem, én mindig is máshogy láttam a világot. Anyukám mesélte, hogy ötévesen fogtam egy piros madzagot, és azal rohángáltam a játszótéren, húztam magam után. Rengeteg gyerek megkérdezte, mi az, és én azt válaszoltam, hogy sárkány. Hamarosan mindenkinek lett piros madzagja, és mindannyian együtt rohángáltunk, sárkányaink fent lobogtak az égen.

Ha bármit is bizonyítanom kell ebben a könyvben, az az, hogy ha hiszel magadban, mások is hinni fognak benned.

**„Az én tálalásomban
egy XXL-es dzsekiből
Comme Des Garçons lett,
egy sínadrágból meg
Balenciaga.”**

UNALOM

2.

HOGY LETT BELŐLEM #GIRLBOSS

Az eleje: sérv, alkudozás
és a bánatos nyuszi

*„Szóval úgy döntöttél, beszállsz, elindítasz
egy eBay-boltot. Először is határozd meg, mennyi időt
tudsz rászánni erre. Azt javaslom, ne hagyd ott
a munkahelyed (egyelőre).”*

– A *Hogyan legyünk sikeresek az eBayen?* c. könyvből

Ha teljesen, tökéletesen őszinte vagyok – és az vagyok –, akkor azért kezdtem el a Nasty Galt, mert sérvem lett. San Franciscóban laktam, nem volt munkám, és egyszer csak láttam, hogy lágyék-sérvem nőtt. Akkoriban nagyon szűk nadrágokat hordtam, és a sérv még felöltözve is látszott, egy kis csomó állt ki, mint valami gombóc. Egyszer leborotváltam az összes szőröm onnan, csak a sérvcsomóról nem. Elég egyértelműen kurvára nem izgatott. De félretéve a viccet, azt tudtam, hogy a sérvet kezelni kell, és ehhez egészségbiztosításra volt szükségem. Az egészségbiztosításhoz meg állásra. Igazira.

Ahol minden elkezdődött: egy művészeti iskola előcsarnoka, ufófrizura, internetkapcsolat.

Egy művészeti iskolában találtam állást, a személyiket ellenőriztem az előcsarnokban, és nekiálltam, hogy összeszedjem a kilencven nap munkaviszonyt – ennyi időnek kellett eltelnie, hogy legyen társadalombiztosításom. Ahogy azt el is tudod képzelni, a személyik nézegetése nem volt túl izgalmas feladat, úgyhogy jó sok időm maradt, hogy lógjak az interneten. Ez a MySpace uralma idején volt

(WIG-WAM volt a userem). Láttam, hogy rengeteg eBay-eladó jelöl be, akik a vintage cuccaikat akarták hirdetni a hozzám hasonló fiatal lányoknak.

Kilencven nappal később meglett az egészségbiztosítás, megcsináltattam a sérvet, és elhúztam onnan. A lábadozás alatt kiköltöztem a lakásomból, és közös bánatunkra anyámmal, egy hónapig ott-hon laktam. Nem volt bevételem, nem volt semmilyen tervem. De időm, az rohadtul volt. Eszembe jutottak a vintage eladók bejelölései, és azt gondoltam, hogy „a francba, ezt én is meg tudom csinálni!”. Jól fotóztam. Voltak csinos, modellkedésre kapható barátnőim. Kizárólag vintage ruhákban jártam, ismertem a terepet, profi guberáló voltam.

Először is vettem egy könyvet, *Hogyan legyünk sikeresek az eBay-en?* címmel, és ebből megtanultam, hogy építsem fel a boltom. Az üzlet első feladata az volt, hogy válasszak nevet. Az eBayen működő vintage boltoknak olyan állati autentikusan hippineve volt, hogy az már fájt: Hölgy a réten vintage vagy Hold, lélek, holló testvériség vintage. Úgyhogy a bennem élő rebellis fogta a billentyűzetet, és elnevezte a boltot Nasty Gal (Piszkos Kiscsaj) Vintage-nek, a kedvenc albumom ihlette a nevet, a legendás funkénekesnő, a vad Betty Davis.

Talán arról ismerik a legjobban, hogy ő volt Miles Davis felesége egy ideig, de a zenéje (a ritmusszekciója talán a legjobb volt), minden bocsánatkéréstől mentes erotikus kisugárzása, nyílt szókimondása a rajongójává tett. Fehérneműben és neccharisnyában lépett fel, híres volt az a mozdulata, ahogy magasan a levegőbe rúgott platformcipőben. Ő volt az igazi, ősi #GIRLBOSS. Olyan dalai voltak, mint a *Your Mama Wants You Back*, a *Don't Call Her No Tramp* és a *They Say*

I'm Different. Maga írta a zenét és a szöveget is, ő adta elő a saját dalait, ez szinte elképzelhetetlen volt egy hetvenes évekbeli női előadótól. Akármilyen örületes is volt Betty Davis, túlságosan megelőzte a korát ahhoz, hogy igazán befusson. Azt gondoltam, csak nevet választok az eBay-boltomnak, de kiderült, hogy a teljes vállalkozásba beleoltam nemcsak a saját lelkem, hanem ezét az elképesztő nőét is.

Mikor megnyitottam a boltot, a vintage már régóta része volt az életemnek. Mindig is bírtam a régi cuccokat, és a történeteket, amiket elmeséltek. Nagyapámnak volt egy motelle Nyugat-Sacramentóban, apám volt a hét, ott felnőtt és ott dolgozó gyerek egyike. Kicsi koromban, mikor látogatóba mentünk, felfedeztem egy csupa varázslattal teli lomtárat: volt ott egy régi ouija tábla, ingvállas, őrült mintás pólók a hetvenes évekből, a nagynénim régi érmegyűjteménye. Semmi különös, csak amit a hatvanas-hetvenes években felnőtt gyerekek ott hagytak, de engem lenyűgözött.

Tinédzserként jobban szerettem a használt cuccokat, mint az újakat, ez anyámat meglepettette. Számtalanszor elzarándokolt a helyi plázába, hogy hiábavaló kísérletet tegyen az öltöztetésemre, ahol én megfogtam az ötvendolláros felsőt, és közöltem vele, hogy ez egyszerűen nem éri meg. Ha lett volna akkoriban Nasty Gal, akkor azt hiszem, sok mindent találtam volna, amire anya elköltheti a pénzt, de a pláza unalmas hely volt. A rengeteg bolt, aminek a kirakata szinte üvöltötte azt a szót, hogy „normális”, egyszerűen nem jött be nekem, és az, hogy még fizessek is, hogy úgy nézzek ki, mint mindenki más, egyszerűen röhejesnek tűnt. Végül kompromisszumot kötöttünk. Bár anya szerint a turkálók büdösek voltak, belement, hogy kint megvár, amíg vásárolok. Ez azért nem jelentette azt, hogy mindig jóváhagyta volna a választásaimat. Halványan emlékszem rá,

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha örökre és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatod vele.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

hogy egyszer kínos helyzetbe hozott egy barátom előtt, mikor azt követelte, hogy menjek fel, és cseréljem le a felsőmet – nem mert úgy gondolta, túl sokat mutat, vagy bármilyen más szempontból ne lett volna megfelelő, hanem mert szerintem ez a barna, paisley-mintás poliészter ing egyszerűen ronda volt.

Poliészter bénaság a másik poliészter bénaságon.

Mire a húszas éveimbe értem, szinte csak vintage ruhákat hordtam. San Franciscóban a barátaimmal kiválasztottunk egy évtizedet, és abban éltünk. Azt a régi zenét hallgattuk, régi autóink voltak, régi ruhákat hordtunk. Én a hetvenes évek mellett döntöttem. Hosszú, közepén elválasztott rock and roll hajam volt, magas derekú poliészter